

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

№ 91-М-69/21.12.21г.

ДО
ГРОЗДАН КАРАДЖОВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР -
ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ДОКЛАД

ОТНОСНО: проверка по Заповед № РД-02-14-1095/17.12.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАРАДЖОВ,

В изпълнение на Ваша Заповед № РД-02-14-1095/17.12.2021 г., комисията извърши проверка по документи и на място в Национално ТОЛ управление (НТУ), по отношение на постъпил сигнал в деловодството на Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ) с вх. № 92-00-575/16.12.2021 г. от Председателя на Управителния съвет на Асоциацията на българските предприятия за международни превози и пътица, относно недопустимо поведение на служител на НТУ към молдовски шофьор.

В цитираната заповед е посочена информацията, която трябва да се съдържа в доклада, както следва:

1. Справка за общ брой платени пътни такси (винетни и тол) и общ брой влезли (товарни и леки) автомобили през ГКПП Дунав мост - Русе от 01.01.2021 г. до 20.12.2021 г. включително.

2. Постъпил ли е и кога сигнал относно недопустимо поведение на служител на Националното тол управление към молдовски шофьор на ГКПП Дунав мост – Русе и по каква причина ръководството на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) не е предприело действия.

3. Пълна фактическа обстановка за изясняване на всички обстоятелства около възникналото напрежение, включително чрез писмени обяснения за поведението на служителя.

4. Предприети действия от страна на ръководството на АПИ по случая.

5. Организацията на плащането на пътни такси на ГКПП Дунав мост – Русе.

В състава на комисията са включени представители на три структурни звена в МРРБ, като всеки от членовете на комисията е извършил проверка съобразно рамката на функционална компетентност и правомощия на дирекцията, която представлява.

I. Съгласно разписаните функции в чл.16 от Устройствения правилник на МРРБ, Инспекторатът изследва обстоятелствата, посочени в т. 2, 3 и 4 от заповедта.

- По отношение на информацията за датата, на която е постъпил сигнала и последващите действия, предприети от страна на ръководството на АПИ е установено следното:

1. На 25.10.2021 г. в НТУ към АПИ е постъпил сигнал вх.№ 94-00-17212/25.10.2021 г. от молдовски гражданин, съдържащ оплаквания относно поведението на длъжностни лица на НТУ на ГКПП Дунав мост – Русе по повод регистрирано в Електронната система нарушение за пътно превозно средство (ППС), държава Молдова, за дата 19.10.2021 г.

На същия ден с резолюция на директора на НТУ сигналът е насочен за изпълнение към началника на отдел „Контрол и правоприлагане“ към НТУ. Той от своя страна насочва сигнала към началник сектор „Контрол и правоприлагане“ – Русе, с разпореждане „да бъде извършена проверка и да бъдат изискани писмени обяснения от служителите“.

В изпълнение на разпореждането на 01.11.2021 г. тримата служители, които са били на смяна на 22.10.2021 г. на ГКПП Дунав мост – Русе: Х. К., Т. Д. и К. Т., са представили писмени обяснения по случая до началника на сектора.

С писмо с изх.№ 94-00-18861/18.11.2021 г. от директора на НТУ е изпратен отговор до молдовския гражданин, с което е уведомен, че е извършена проверка по случая и ще бъдат предприети необходимите действия за недопускане на подобно поведение от страна на служителите на НТУ.

2. На 01.11.2021 г. в АПИ е постъпило писмо вх.№ 94-00-5867/01.11.2021 г. от първия секретар към посолството на Република Молдова в Република България, с което той препраща жалбата от молдовския гражданин и моли за разглеждане на случая.

На 02.11.2021 г. с резолюция на директора на НТУ сигналът е насочен за изпълнение към началника на отдел „Контрол и правоприлагане“ към НТУ. Той от своя страна насочва сигнала към началник сектор „Контрол и правоприлагане“ – Русе, с разпореждане „да бъде извършена проверка и да се даде становище“.

С доклад от 04.11.2021 г. прекия ръководител на тримата служители, уведомява началника на отдел „Контрол и правоприлагане“ в НТУ, че след извършена проверка е установено, че оплакването касае само поведението на служителя Т. Д. Като причина за възникналата ситуация се посочва факта, че **закупената електронна винетка за ППС с период на валидност от 19.10.2021 г., 10:13:55 часа до 26.10.2021 г., 00:00:00 часа.** **Преминаването на процесното ППС е регистрирано като нарушение в Електронната система за събиране на пътни такси, тъй като е извършено в час, предхождащ валидността на цитираната винетка, а именно 19.10.2021 г., в 10:03 ч.** Към този момент ППС-то е нарушител, тъй като не е заплатена винетна такса.

На 17.11.2021 г. по електронна поща в АПИ е получено второ писмо от първия секретар към посолството на Република Молдова в Република България, тъй като не е получен отговор на първоначалното писмо от 01.11.2021 г. Отново е препратена жалбата на молдовския гражданин с молба да бъдат информирани за резултатите от нейното разглеждане.

Неприемлив е факта, че от ръководството на АПИ е допуснато изпращането на повторно напомняне от страна на посолството на Република Молдова в Република България за липсата на отговор по първоначалното писмо от 01.11.2021 г. и приложена към него жалба от молдовския гражданин. Едва след разразилия се медиен скандал и в последния ден на настоящата проверка, на 21.12.2021 г. е изпратен отговор от председателя на УС на АПИ на постъпилото писмо вх.№ 94-00-5867/01.11.2021 г. от първия секретар към посолството на Република Молдова в Република България.

С доклад изх.№ 09-99-3968/03.12.2021 г. от директора на НТУ до председателя на УС на АПИ се предлага да бъде потърсена дисциплинарна отговорност на Т. Д., инспектор

в сектор „Контрол и правоприлагане“ – Русе, за нарушаване на етичните норми на поведение и за уронване на престижа на АПИ.

С писмо № 93-01-8372/16.12.2021 г. на председателя на УС на АПИ са изискани писмени обяснения от служителя по реда на чл.193, ал.1 от Кодекса на труда (КТ), като му е даден тридневен срок, в който да ги представи. В изпълнение на дадените разпореждания, на 20.12.2021 г. служителят Т. Д. е представил писмени обяснения по случая. По време на проверката същите бяха предоставени и на комисията.

- По отношение изясняването на фактите и обстоятелствата, довели до възникване на конфликтна ситуация между служителя на НТУ и молдовския шофьор беше установено следното:

В хода на проверката беше извършен преглед на трудовото досие на служителя Т. Д. Същият е назначен с трудов договор на длъжност инспектор в сектор „Контрол и правоприлагане“ – Русе, отдел „Контрол и правоприлагане“ при НТУ.

От събраните документи е видно, че по случая е направена вътрешна проверка и са предприети действия по реда на чл.193, ал 1 от КТ, като от служителя Т. Д. са изискани писмени обяснения. В тях същият посочва, че на 22.10.2021 г. около 18:00 часа е пристигнал автомобила на молдовския гражданин, който е с регистрирано нарушение в системата на Агенция Митници, от дата 19.10.2021 г. Дежурният служител на пункта на агенцията е поискал съдействие от служителите на НТУ, за да бъде обяснено на лицето в какво се изразява нарушението му. Обяснението прераства в спор, в който служителят заявява, че молдовският гражданин се е държал арогантно и агресивно. По думите на Т. Д., вследствие на физическата и психическа умора в края на работния ден се е стигнало до ескалиране на напрежението, за което същият изразява огромно съжаление и поднася своето извинение за създалата се ситуация.

Независимо от посочените твърдения в обясненията на Т. Д., че държанието на молдовския гражданин е било провокативно, е следвало служителят да запази спокойствие и да контролира поведението си при възникналата ситуация, съгласно чл.17, ал.3 от Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация (КПСДА), респективно чл.4, ал.3 от Кодекса за поведение на служителя в АПИ (КПСАПИ).

Служителят Т. Д. е извършил грубо нарушение на разпоредбите на чл. 17, ал. 1 от КПСДА, респективно на чл. 29 от КПСАПИ. Съгласно цитираните разпоредби, при изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот, включително при използването на информационни и комуникационни технологии, служителите в държавната администрация следват поведение, което не уронва престижа на държавната служба. Видно от разпространеното видео в медиите, Т. Д. си е позволил използването на обидни квалификации към молдовския гражданин, което е недопустимо за един държавен служител. Поведението му е злепоставящо за държавната институция, която той представлява.

На основание на гореизложеното се изразява становище, че на служителят Т. Д. следва да бъде наложено най-тежкото наказание, посочено в чл.188, т.3 от КТ - уволнение.

II. Съгласно разписаните функции в чл.18 от Устройствения правилник на МРРБ, дирекция „Вътрешен одит“ изследва обстоятелствата, посочени в т. 5 от заповедта.

- По отношение на организацията на плащането на пътни такси на ГКПП Дунав мост – Русе е установено следното:

С изменение на ПМС № 231 от 30.10.2018 г. на Министерски съвет се допълва правилника за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция „Пътна инфраструктура“ (приет с ПМС № 295/2009 г.). Съгласно ПМС № 231/30.10.2018 г. се създава Националното ТОЛ управление, което изпълнява всички функции на агенцията като лице, събиращо пътни такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за пътищата, по опериране на Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, администриране събирането на пътни такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за пътищата и осъществяване на контрол и надзор върху доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние - националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на Европейската услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние (ЕУЕСТ), и върху доставчиците на декларирани данни, с които агенцията има сключени договори.

Съгласно чл. 33а от правилника за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция „Пътна инфраструктура“ Националното ТОЛ управление:

- управлява и оперира Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, като осъществява всички дейности по техническата и софтуерната поддръжка на компонентите ѝ, управлява процесите и контролира правилното отчитане на дължимите пътни такси и събирането им;
- осъществява дейностите по отчитането на получените данни относно географското позициониране и изминатото разстояние от пътни превозни средства на ползвателите, които нямат сключен договор с доставчиците на услуга електронно събиране на такси за изминатото разстояние и дейностите по формирането на унифицирани тол декларации и обработка данните за целите на тол таксуването;
- контролира и отчита получаването на унифицирани тол декларации от доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминатото разстояние по отношение на потребители, които имат сключен договор с тези лица, и обработка данните за целите на тол таксуването;
- осъществява събирането на такси за ползване на платената пътна мрежа по време - винетни такси и такси за изминатото разстояние - тол такси, по републиканските пътища в обхвата, който е определен по чл. 10, ал. 3 от Закона за пътищата;
- поддържа системите за генериране и продажба на електронни винетки и маршрутни карти, организира разпространяването и поддръжката на бордови устройства, които отговарят на съответните технически изисквания, за целите на тол таксуването в съответните области на пътни такси на агенцията;
- регистрира ползватели на платената пътна мрежа, притежаващи бордови устройства, които не са сключили договор с доставчик на услуга за електронно събиране на такси за изминатото разстояние или с доставчик на декларираните данни, за целите на тол таксуването, контролира наличността по баланс за авансово платени тол такси и извършва дейностите по усвояване на дължимите суми от наличността по него;
- изготвя и поддържа отчет за област на пътните такси и заявление за област на ЕУЕСТ и за предоставяне на електронна услуга за събиране на такси за изминатото разстояние;
- осъществява надзор и контрол върху дейността на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминатото разстояние, на доставчиците на ЕУЕСТ и върху дейността на доставчиците на декларираните данни, с които агенцията има сключени договори, и подпомага агенцията при осъществяване на дейностите по осигуряване на

оперативна съвместимост със системите на доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние;

- организира дейността по създаване, водене и поддържане на Регистъра на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние, на Националния регистър на доставчиците на ЕУЕСТ и на Регистъра на областите на ЕУЕСТ;

- отговаря за ежегодното предоставяне на информация във връзка с Регистъра на областите на ЕУЕСТ и регистрите на доставчиците на услугата за електронно събиране на такси за изминато разстояние на Европейската комисия и на лицата, отговорни за поддържането на такъв регистър във всяка държава - членка на ЕС;

- дава становища по заявления за регистрация на доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние в Националния регистър на доставчиците на услуга за ЕУЕСТ;

- проверява дали дейността на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчици на ЕУЕСТ съответства на нормативните изисквания, които са приложими към събирането на пътни такси, като най-малко веднъж годишно потвърждава съответствието на дейността им с правните разпоредби, които регулират дейността им;

- подготвя предложения за издаване на заповед на председателя на Управителния съвет на агенцията за заличаване на доставчик на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние от съответния национален регистър на доставчиците на ЕУЕСТ при наличие на предвидените в действащата нормативна уредба основания;

- извършва проверки на дейността на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчици на ЕУЕСТ, като преглежда поддържаните от същите системи и бази данни, свързани с предоставяне на услугите по електронно събиране на такси за изминато разстояние, включително като изисква копие от съхранени данни, документи, списъци;

- изготвя проекти на общи условия, приложими към договорите, които се сключват с доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние и с доставчиците на деклариранни данни;

- изготвя отчети и прогнози за събраните пътни такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за пътищата;

- изготвя анализи и участва със свои представители в комисии за промяна на нормативни и вътрешноведомствени актове по компетентност, дава становища за съгласуване на проекти на нормативни и вътрешноведомствени актове, които са свързани с електронното събиране на пътни такси;

- администрира приходите, които са постъпили от пътните такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за пътищата;

- подготвя предложения за промяна в законодателството за въвеждане на европейски изисквания, които са свързани с таксовата политика;

- осъществява контакти с външни организации за изпълнение на целите на пътното таксуване за изминато разстояние - тол такси;

- изготвя методически указания и инструкции за правилното събиране на такси за изминато разстояние - тол такси;

- организира дейностите по осъществяване на комуникацията с ползвателите по отношение на платените пътища, размера на пътните такси и начините за заплащането им;

- организира и контролира дейностите, които са свързани с установяване на ползване на платената пътна мрежа в нарушение на Закона за пътищата и Закона за движението по пътищата;

- осъществява комуникация с останалите органи за контрол и надзор по Закона за движението по пътищата относно санкциониране на административните нарушения във връзка с ползването на платената пътна мрежа.

Със Заповед № РД-11-764/06.07.2021 г. на председателя на Управителния съвет на АПИ, на основание чл. 33б, ал. 2 от „Правилника за структурата, дейността и организацията на работа на АПИ“ са утвърдени „Вътрешни правила за дейността и организацията на работа на НТУ“.

НТУ е организирано в обща и специализирана администрация и служители, които са на пряко подчинение на директора на НТУ. Специализираната администрация на НТУ е организирана в четири отдела. Отношение към плащането на пътни такси имат отдел „Обслужване на клиенти“, сектор „Управление на плащанията“ и отдел „Контрол и правоприлагане“.

Дейността по управление на плащанията и фактуриране на продукти и услуги за клиенти се осъществява от отдел „Обслужване на клиенти“, сектор „Управление на плащанията“. Извършва се мониторинг на направените картови плащания и плащанията по

банков път. Изготвят се месечни справки за направените картови плащания в мрежата на НТУ и начислените такси.

Към отдел „Контрол и правоприлагане“ е създаден сектор Русе, отговарящ за извършване на дейности на територията на области Русе, Силистра, Търговище и Разград.

Съгласно чл. 4 от Наредба за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминатото разстояние НТУ събира винетни такси, в съответствие с Тарифата за таксите, които се събират от Агенция “Пътна инфраструктура“, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2008 г. (ДВ, бр. 79 от 2008 г.), и съобразно периода им на валидност.

НТУ събира и тол такси, които съгласно чл. 8 от Наредба се диференцират в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и екологичните му характеристики и се определят за всеки отделен път или пътен участък. За всяко пътно превозно средство по чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата, което ползва по смисъла на тази наредба път или пътен участък от платената пътна мрежа, се дължи заплащане на съответната тол такса в зависимост от действително изминатото разстояние, което се удостоверява чрез Електронната система за събиране на тол такси.

Събирането на такси се осъществява в левове по електронен път, чрез картово заплащане и в брой в пунктовете за продажба които са разкрити от АПИ и/или от търговци по чл. 10з, ал.2 и чл. 10и, ал.1 от Закона за пътищата, сключили договор с агенцията при еднакви условия и цени.

Съгласно т. 3.6 от „Вътрешни правила за дейността и организацията на работа на Национално ТОЛ управление“ са сключени договори с национални доставчици на услуга за електронно събиране на такси за изминатото разстояние и с доставчици на ЕУЕСТ. По предоставена информация от НТУ са сключени договори с „Интелигентни Трафик Системи“ ЕАД и „Диджитол смарт инфраструктура“ АД, които в качеството си на доставчици предоставят услуги по опериране на пунктове за продажба, като събират от името и за сметка на АПИ пътни такси по чл. 10, ал. 1 и ал. 2, чл.10а, ал. 2 и 10б, ал. 5 от Закона за пътищата.

Съгласно предоставена „Аналитична справка за реализираните приходи за периода от 01.01.2021 г. до 20.12.2021 г.“ от НТУ от ОПУ и ГКПП общо са реализирани приходи в

размер на 441 257 617,42 лв., от които 419 699 860,42 лв. от пътни такси и 21 557 757 лв. от наложени глоби.

Приходите от пътни такси са от:

- 265 677 973 лв. от закупени 5 455 130 бр. електронни винетки за ППС с максимална маса до или равна на 3.5 т.;

- 154 021 887,42 лв. платени тол такси за тежкотоварни ППС с обща техническа допустима максимална маса над 3,5 т. Сумата от тол таксите се разпределя на отработени тол декларации - 120 476 554,90 лв. и от закупени 1 856 037 бр. маршрутни карти на стойност 33 545 332,52 лв.

Реализираните приходи за периода от 01.01.2021 г. до 20.12.2021 г. от ГКПП – Русе са в общ размер 4 332 937,79 лв. Приходите от пътни такси са:

- 1 353 955 лв. от 65 734 бр. електронни винетки за ППС с максимална маса до 3.5 тона;

- 1 437 222,79 лв. платени тол такси за тежкотоварни ППС за 60 771 бр. маршрутни карти.

- 1 541 760 лв. от компенсаторни такси.

По предоставена информация от директор на Национално ТОЛ управление към Агенция „Пътна инфраструктура“, на основание Писмо № 04-16-2883/20.12.2021 г.:

- Непосредствено след навлизане на територията на Република България през ГКПП Дунав мост – Русе не се извършва задължително заплащане на пътна такса от страна на водачите на ППС. Причината е, че ГКПП Дунав мост – Русе се намира на територията на населено място – гр. Русе. Пътна такса следва да се заплати от водачите на ППС само в случаите, когато ще предприемат движение по Републиканската пътна мрежа, за която се дължи заплащане на пътна такса (винетна такса/тол такса), съгласно Решение на МС № 959 от 31 декември 2018 г. за утвърждаване на Списък на републиканските пътища, за приемане на Списъка на републиканските пътища, за които се събира такса за ползване на пътната инфраструктура – винетна такса, и за определяне на съоръжение, за което се събира такса по чл. 10, ал. 4 от Закона за пътищата за ползване на отделно съоръжение по републиканските пътища и Решение на МС № 101 от 20 февруари 2020 г. за приемане на Списъка на републиканските пътища, за които се събира такса за изминато разстояние – тол такса.

• Съгласно чл. 167, ал. 3б, т.1 от ЗДвП на територията на ГКПП Дунав мост – Русе направление излизане от страната, длъжностни лица от Агенция „Митници“ осъществяват контрол по заплащането на таксите по чл. 10, ал. 1 от ЗП (винетна такса/тол такса), както и предоставят възможност за заплащане по банков път, чрез картово плащане или в брой на таксите по чл. 10, ал. 2, чл. 10а, ал. 2 и чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата. Следва да се има предвид, че голяма част от ППС, напускащи страната през цитираното ГКПП, преди достигане на границата са се движили по второкласни и третокласни пътища, за чието ползване не се дължи тол такса, например пътя Русе-Силистра.

Съгласно предоставена устна информация от НТУ в АПИ чрез Електронната система за събиране на такси се обработва информация за броя на продадените винетки и събрани тол такси, както и за броя продадени маршрутни карти. АПИ не разполага с общия брой преминали през ГКПП лекотоварни и тежкотоварни автомобили. Агенция „Митници“ осъществява контрол по заплащането на таксите по чл. 10, ал. 1 от ЗП (винетна такса/тол такса), както и предоставят възможност за заплащане по банков път, чрез картово плащане или в брой на таксите по чл. 10, ал. 2, чл. 10а, ал. 2 и чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата.

III. Съгласно разписаните функции в чл.21 от Устройствения правилник на МРРБ, дирекция „Финансово-стопански дейности“ изследва обстоятелствата, посочени в т. 1 от заповедта.

- По отношение на платени пътни такси (винетни и тол) и общ брой влезли (товарни и леки) автомобили през ГКПП Дунав мост - Русе от 01.01.2021 г. до 20.12.2021 г. е установено следното:

Извършен е анализ на предоставените счетоводни и банкови документи, видно от които НТУ реализира няколко вида приходи: от винетни такси, тол такси, компенсаторни такси, приходи от наложени глоби и маршрутни карти. Те представляват държавни такси и се отчитат на касова основа по бюджетен подпараграф 25-01 „Такси за административни и други услуги и дейности“ от единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2021 г., които към 20.12.2021 г. са в общ размер на 441 257 617 лв.

Забележка: Разбивка на общия размер на приходите е посочена в т. II от настоящия доклад, разработена от дирекция „Вътрешен одит“.

Отчитаните от управлението приходи се събират по банкови сметки в лева с титуляр АПИ, от областните пътни управления (ОПУ) и ГКПП, както и касови приходи от закупени в брой електронни винетки.

Счетоводното отчитане на тези суми, се извършва съгласно ежемесечна справка по кредита на счетоводна сметка 7050 „Приходи от такси в левове“, към която има създадена аналитичност позволяваща тяхното разграничаване в зависимост от характера им.

Видно от предоставените банкови извлечения и счетоводни справки относно осчетоводяването на компенсаторните такси, постъпленията са осчетоводени коректно по съответните счетоводни сметки. Взета е предвид и курсовата разлика, а сумите в банковите извлечения са заверени с подписа на отговорния счетоводител.

В заключение следва да се отбележи, че счетоводното отчитане е процес изискващ проследяване на всички етапи от начисляването до постъпването на сумите. В тази връзка се наблюдават известни затруднения, които се дължат на разминаването в хронологичното начисляване на сумите от тяхното действително постъпление по банковите сметки. Това налага допълнително изготвяне на справки, с цел тяхното коректно осчетоводяване и недопускане на грешки.